

NÁBOŽENSKÁ TOLERANCE A HOSPODÁŘSKÝ
ROZKVĚT: BRNĚNŠTÍ EVANGELÍCI A PROMĚNA
SPOLEČNOSTI V LETECH 1781-1815

Sixtus Bolom-Kotari

Po legalizaci protestantských vyznání Tolerančním patentem Josefa II. došlo na Moravě k vrcholnému rozkvětu hospodářství. Moravské zemské hlavní město Brno se stalo centrem výroby jemných vlněných suken. Do „moravského Manchesteru“, který zároveň zaznamenal také kulturní a intelektuální rozvoj, přišly desítky tisíc přistěhovalců. Vedle fabrik, velkoobchodních a bankovních domů zde vznikly učené a čtenářské společnosti, divadla a muzea, lóže zednářů a iluminátů. V pozdním 18. a raném 19. století symbolizovalo Brno splynutí západoevropského průmyslového know-how s protestantskými myšlenkami a reformním katolicismem. Toto produktivní spojení pozitivně ovlivnila podpora některých moravských aristokratů, stejně jako příliv odborníků a duchovních ze západní Evropy jako byl například ze Stuttgartu pocházející pastor Victor Heinrich Riecke (1759-1830). Díky jejich vlivu se z Brna stalo místo střetávání různých jazyků a vyznání. Svůj mimořádný význam přesahující daleko za hranice Moravy ztratilo Brno po napoleonských válkách v důsledku hospodářské krize, která s sebou přinesla také opětovnou kontrolu a represe vůči evangelíkům.